

កិច្ច ៥ លាងច្រើន ក៏ដាក់នឹងមួយដំបូលខាង សម្រាប់សិស្សានុសិស្សបានគ្របយកចំណេះដឹងពីលោកគ្រូអ្នកគ្រូ
គ្រប់រូប ដោយពួកគេមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការដួលបណ្តុះបណ្តាលស្តុកស្តម្ភឱ្យយល់ដឹង និង ល្អិតល្អន់
ច្បាប់ចរាចរណ៍ ច្រើនវាងការកើតមានគ្រោះហ្ន៎ក់ ៥ ប្រសិនបើប្រព័ន្ធអប់រំមិនមែនមូលដ្ឋាន រោះអត្រាមនុស្ស
យល់ដឹងក៏ធ្លាក់ចុះ ដាច់ហេតុដេឱ្យគន្លងធម្មសុខនៅគ្រប់ព្រឹត្តិឧស្សន្ទ បង្កើនបញ្ហាដល់កម្រិតដាច់ ៥ ក្រចៀក
មកមើលកត្តា ២ វិញបាន បង្ហាញថា ការបេកបរលើសលើ ធំកំលាត់បង្កើនបញ្ហាដាច់ដំណើរ វាបង្កឱ្យមាន
ហានិភ័យ កាលពីដំបូងការបាត់បង់ការគ្រប់គ្រងយានយន្តខ្ពស់ បណ្តាលឱ្យបាត់បង់លំនឹង និង ដៃចង្រិត ដែលទៅ
ប៉ះ ប បកកម្រិតដែលកំពុងដំណើរ ចំណែកឯកត្តាបង្កប់បានបង្ហាញថា នៅពេលដែលយើងបេកបរកំចាត់ពេល
ស្រវឹង អាចបង្កឱ្យមានហានិភ័យខ្ពស់ កាលពីដំបូងគ្រោះហ្ន៎ក់ ៥ តាមរយៈការលើកតម្កើលយើង ១ ស្រពិច
អត្រាកម្រិតប្រចាំថ្ងៃ ៥ គ្រោះហ្ន៎ក់ចរាចរណ៍ភាគច្រើនលទ្ធផលកើតចេញអាក្រក់បំផុតដោយបានពេញច្បាប់ចរាចរណ៍
ហើយបេកបរក្រោយពេលគ្រប់គ្រងស្រវឹង ៥ គ្រប់គ្រងស្រវឹង ដាក់ក្នុងចម្បងដោយវាដេឱ្យអ្នកបាត់បង់លក្ខណៈខ្ពស់
ឆ្លើយវិញ ដាច់ហេតុបណ្តាលឱ្យកើតមានគ្រោះហ្ន៎ក់ ៥ ដោយយូរថាហេតុ ៥ កត្តាចង្រិតក្រោយនោះ គឺបានដឹកចិត្តស្រវឹង
ដាច់បង្កើនបញ្ហាដែលកើតមាននេះ ប្រសិនបើយើងមិនព្យាយាមដោះស្រាយវាទេ វានឹងរកសាលដាច់
ហើយ សន្តិភាពចំពោះ កម្រិតនឹងមិនមានឡើយ ៥

ម្នាក់មិនចេះដឹង ជាងខ្ញុំសម្រេចការលើកដាក់នឹងមួយចំនួន ដែលអាចដឹងដូចយល់សម្រាប់ដោះស្រាយទៅកាន់
បញ្ហាសន្តិភាពដំបូងចំពោះ ៥ ក្រមាវដែលមានដ៏ចតុរ័ត្ន ៖

ការព្រួយបារម្ភ ៖ ដើម្បីចៀសវាងការប៉ះចង្កើនច្បាប់ដោយប្រកាន់ណាមួយ ការព្រួយបារម្ភដ៏ខ្ពស់ឱ្យដំបូងមួយ គឺ
ដាក់ចម្បងចេញពីគ្រោះហ្ន៎ក់ចរាចរណ៍ចំពោះកម្រិត ៥ តាមរយៈការលើកតម្កើលយើងបានបង្ហាញថា យើង
តែងដួលប្រចាំរយៈពេលមានគ្រោះហ្ន៎ក់ចំពោះកម្រិត ៥ ចិត្តស្រវឹង វាគ្រាន់តែដាច់ស្រាមួយបង ៥ ដាច់ម្យ៉ាងហេតុ
ប៉ុន្តែ វាទៅតែអាចប៉ះពាល់ដល់ដៃ ៥ គ្រោះដាច់បង្កើន កាលប្រសិនបើសកម្មភាពនេះនៅ
តែបន្តកើតឡើង គ្រោះហ្ន៎ក់នឹងបណ្តាលឱ្យបង្កប់បង្ក ៥ ដោយសារ កត្តានេះហើយ ដើមការព្រួយ
បារម្ភមានសារៈសំខាន់ ដោយវាអាចដួលបង្កើន ៥ គ្រោះហ្ន៎ក់បែបបរហេតុដំណើរ ៥

ការបែងចែកឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ៖ ចិត្តស្រវឹង យើងមានឱ្យដំបូងមួយ ប៉ុន្តែប្រសិនបើយើងមិនបានបែង
ចែកឱ្យបានច្បាស់លាស់ និង ដាក់លាក់តាមប្រភេទរបស់វា វាអាចបង្កឱ្យមានការច្របូកច្របល់ពេលពេញ
ដំណើរ ដាច់សេសសម្រាប់អ្នកដេដំណើរ ៥ ឧទាហរណ៍ ៖ កម្រិតឱ្យដំបូងដំណើរទៅត្រឹមម្យ៉ាងច្រើន ដើម្បី
ដេដំណើរទៅកាន់លាងច្រើន ៥ នេះគឺជាបញ្ហាដែលយើងកំពុងប្រឈម មិនគ្រោះវាដាច់ស្រាច្រកកម្រិត
ប្រចេសដំបូង ៥ ភាគច្រើន យើងនៅតែអាចកត់សម្គាល់ថា នៅតាមដំណើរឱ្យដំបូងមួយចំនួន ដាច់សេសនៅតាម

សាលារៀនខ្លះមិនមានគំនរស ឬ បែងចែកឱ្យសម្រាប់អ្នកជើងដើមឡើយ ដែលបណ្តាលឱ្យកើតជាមនុស្ស
សម្រាប់ ៧ សិស្សម្នាក់ៗ ក្នុងការងារ ដែលរៀនទៅ កាន់សាលារៀនរបស់ពួកគេ ។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ
វាជឿខ្លាចបង្កពេលវេលា ចំពោះ ឱកាស គេការងារក្រៅពីការងារ ។ អាស្រ័យហេតុនេះហើយ ទើបការបែង
ចែកឱ្យឱកាស ដល់ខ្លះខ្លះនៃដំណោះស្រាយទៅកាន់បញ្ហាមួយនេះ ក្នុងនោះដែរ ជាដំបូងសម្រាប់ចំណេះដឹង
ចិត្ត ឬ គំនរសម្រាប់អ្នកជើងដើមរតាមតំរូវ ចៀសវាងការ កើតមានគ្រោះថ្នាក់ ។

សញ្ញាចរាចរណ៍ ចំណេះដឹងសម្រាប់ ការដាក់សញ្ញាចរាចរណ៍ ចំណេះដឹងសម្រាប់មានសារៈសំខាន់ណាស់
ព្រោះវាជាសញ្ញាចរាចរណ៍សម្រាប់ការប្រើប្រាស់ឱ្យដឹងអ្នកដំណើរឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ចំណេះដឹង ច្បាស់លាស់ ដើម្បី
ចៀសវាងគ្រោះថ្នាក់ ដែលយល់ហេតុកើតមានឡើយ ក៏ច្បាស់ពេលដែលកំពុងដេកដំណេកតាមដំណើរធម្មជាតិ ។
ដាក់សញ្ញាចរាចរណ៍ នៅពេលដែលយល់កំពុងដេកដំណេក វាតែងតែកើត មានដៃគ្រោះថ្នាក់ ដែលយល់
នោះបើជាវាត្រឹមតែម្នាក់មួយបុគ្គលតែម្នាក់ ប៉ុន្តែវាក៏អាចបង្កឱ្យមានផលប៉ះពាល់ដល់ខ្លះ ពោលគឺ
អាចនិយាយបានថា កើតមានដៃអនាម័យនាពេលអនាគតក៏ជាបាន ដែរ ហេតុនេះហើយ ទើបយើង
គប្បីត្រូវដាក់សញ្ញាចរាចរណ៍ឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមតំរូវ ចៀសវាងគ្រោះថ្នាក់ ។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ យើង
ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការកំណត់យកទំនាក់ទំនងសម្រាប់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ដើម្បីកាត់បន្ថយការកកស្ទះ
នៅពេលដេកដំណេក ។

ថ្ងៃក្រៅ រួចសម្រួលខ្លួនយើងខ្ញុំបានរៀបរាប់ខាងលើ ដោយសារតែការងារស្រាវជ្រាវ ប៉ុន្តែ
មិនមែនវាអាចដឹងមកបញ្ឈប់បញ្ហានេះទេ ។ ដាក់សញ្ញាចរាចរណ៍សម្រាប់ យើងសង្កេតឃើញមានបុគ្គលមួយ
ចំនួនតិចតួចសំខាន់បំផុតចរាចរណ៍ មិនបានយល់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ ចំណេះដឹង ដៃហេតុបណ្តាលឱ្យ
មានគ្រោះថ្នាក់ឥតស្រាកស្រាន ក្នុងនោះដែរគោលនយោបាយនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិបានរៀបចំដំណើរការ
បង្កើន ហើយសារតែប្រជាពលរដ្ឋមិនទាន់បានច្បាប់ទាំងនេះ ។ អាស្រ័យហេតុនេះហើយ ទើបយើងខ្ញុំចង់ដេក
ការកំណត់ការងារអនាម័យសុខាភិបាល ច្បាប់ ស្តីពីច្បាប់ចរាចរណ៍នៃវិស័យ តាមរយៈការរត់បង្កើនវា ។
ចំណេះដឹង ដល់ខ្លះ ដែលយើងខ្ញុំស្នើសុំឱ្យមានការដាក់កំណត់ដល់ដំណើរ ដែលយើងខ្ញុំចង់ច្បាប់ ។

ម្យ៉ាងវិញទៀត យើងខ្ញុំចង់ដេកការលើកឡើងនូវសាច់ពាក់ព័ន្ធ ដែលបានបង្កើតក្នុងការដឹងប្រើប្រាស់
ចំណេះដឹងសម្រាប់ ទៅកាន់បញ្ហានេះ ។ ស្ថាប័ន ១ គឺ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ។ ដាក់សញ្ញាចរាចរណ៍
ក្រសួងអប់រំគឺបានបង្កើតយ៉ាងចំណេះដឹង តាមរយៈការបង្រៀនក្រុម និង អប់រំមនុស្សដ៏មានការយល់ដឹងច្បាប់
ចរាចរណ៍ ។ កង្វះខាតអប់រំ ដាក់សញ្ញាចរាចរណ៍នៃបញ្ហាគិតសន្តិភាពឱ្យដឹងចំពោះកម្រ ។ ប្រសិនបើបានមនុស្ស
មិនស្គាល់ យល់រំពឹងច្បាប់ម្យ៉ាងនោះទេ គ្រោះថ្នាក់នឹងបង្កការកើតមានឡើយ ។ លើសពីនេះទៅទៀត វា

អាចប៉ះពាល់ដល់គំនិតរបស់មនុស្សដែរដែរ ។ ជាពិសេសចំពោះលោកគ្រូអក្សរ គឺមានតួនាទីសំខាន់ណាស់ ក្នុងការដឹក
បណ្តុះបណ្តាលសិស្សតិចមនុស្សដ៏ឱ្យបរិសុទ្ធនឹងពីច្បាប់ ។ ហេតុនេះហើយ នៅតាមសាលារៀន យើងអាចឲ្យការងារកំបុក
កម្រិតសក្តានុបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីបញ្ឈប់បំណងសិស្សានុសិស្សឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ចៀសវាងការបាត់បង់មនសិកាក្នុងការ
ការពារពេញច្បាប់ ។ ការដែលធនធាន មនុស្សយើងអាចបត់បែន ចែង ចង យល់ដឹងពីសិទ្ធិសេរីភាពដាក់សេរីភាពសម្រាប់ សម្រេច
កើតចេញពីការបង្កើតប្រព័ន្ធប្រយោជន៍ អក្សរលោកគ្រូគ្រប់ៗរូប ព្រមទាំងមានការជួយជំនួយពីសំណាក់
ក្រសួងអប់រំដែរដែរ ដោយឯកភាពខ្ពស់ខ្ពស់សម្រាប់សំណូមពរឱ្យមានការបញ្ជូនកម្រិតសក្តានុបន្តបន្ទាប់ ឱ្យប្រចាំកម្រិត
សិកាច្បាប់ច្បាច់ច្បាស់ ដើម្បីពង្រឹងសារតិចណោះដល់មនុស្សឱ្យបានត្រឹមត្រូវស្របច្បាប់ ។

បន្ទាប់ពីនេះគឺ ក្រសួងមហាផ្ទៃ ។ ដោយឡែកពីគ្រោះហ្ន៎ក់ច្បាច់ច្បាស់ដែលកើតមានចំពោះកម្រិត យើងត្រូវ
យកចិត្តទុកដាក់ទៅលើសិទ្ធិសេរីភាពដោយសន្តិសុខ ។ ដើម្បីឲ្យបាន រឹតបន្តិចប្រកាន់សិទ្ធិសេរីភាពនៅតាមដងដួង យើងអាច
ឧបត្ថម្ភដោយសិទ្ធិសេរីភាព ឬ ផ្នែកសន្តិសុខ ដែលមានតួនាទីការពារ សិទ្ធិ សន្តិសុខលើមតិច អ្នកដើរដំណើរ ។
ចំនួនមន្ត្រីនេះដែរ ក្រសួងយើង បើបាច់ត្រូវបានបដិសេធក្នុងការដឹកនាំសម្របសម្រួលបញ្ហានេះដែរដែរ ។ បើមតិ
ការងារកំបុកសិទ្ធិសេរីភាព ដល់ សន្តិសុខ ក្រសួងយើងបើបាច់ត្រូវបានបដិសេធនឹងសំបុកតាមដងដួង ក្នុងគោល
បំណងបង្កើនភាពរឹងមាំយល់ស្រួលសម្រាប់ដើរដំណើរ ។ ការដែលមាន តែងតែនៅតាម ដងដួង ដោយសេស
នាពេលវាត្រូវ វាអាចបង្ការកុំឱ្យមាន ការកើតមានគ្រោះហ្ន៎ក់បែបបែបហេតុ ចំពោះអ្នកដើរដំណើរគ្រប់រូប ។
មនុស្សតិចបំណោះ ការឧបត្ថម្ភសំណាក់ក្រសួងហត្ថការវិភាគជាមោទនៈសំខាន់ណាស់ ។ នៅពេលដែល
យើងខ្លះខាតបរិក្ខារផ្នែកក្រសួងហត្ថការវិភាគ អាចឲ្យការឧបត្ថម្ភដោយទឹកប្រាក់មួយចំនួន ដើម្បីបំពេញបញ្ហានេះនៅសេស
សល់ ដូចជាសាងសង់ដងដួង ឬ ឲ្យយានយន្ត ឬ ឱ្យបិទសិទ្ធិដើរដំណើរ ដើម្បីសម្រួលបន្តិចទៅកាន់
អ្នកដើរដំណើរ ដោយសេសសុខ ។

ដោយឯកភាព ទាំងខ្ញុំសង្ឃឹមយ៉ាងម៉ោះម៉ាតហា គំនិតដែលទាំងខ្ញុំបានរៀបចំរាប់យ៉ាងនេះ ឯកឧត្តមគឺយក
ទៅឲ្យការពិចារណាយ៉ាងខ្លាំងខ្លាំង ក្នុងគោលបំណងសម្រួលនូវបញ្ហាសិទ្ធិសេរីភាពបិទសិទ្ធិចំពោះ កម្រិត
ទាំងខ្ញុំយ៉ាង កន្លង ។ លើសពីនេះទៅទៀត ទាំងខ្ញុំសម្រេចការដឹងលោកឯកឧត្តមដើរដំណើរទាំងបួនប្រការ
អាម្ស វិណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបំប្លែងឃាត់ឱ្យយកប្រគល់ទៅក្រុមហ៊ុនទាំងអស់ ។

ខ្ញុំព្រមស្រឡា ទី១ លោក ខេ ពេត រដ្ឋបាល ចត្តាសិក
ក.ស ២៥៣៣
ត្រូវនឹងថ្ងៃទី ០៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០២៣
ក្រសួងមហាផ្ទៃ កន្លង ។
